

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An sint contra reuerentiam debita[m] loco sacro omnes actiones, quibus
ipse polluitur, & quæ hæc sint. pun. 1

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

TRACTATUS XI.
RELIGIONIS,

QVI EST

DE REVERENTIA DEBITA LOCIS SACRIS,
ET EORVM IMMUNITATE.

Et Disputatio vnica sub eodem titulo.

PROOEMIUM.

CONSTAT esse aliqua loca specialiter Deo in eius cultum dicata, ad quae populus Christianus conuenit, tum ad Deum laudandum, tum ad beneficia ab eo postulanda, tum ad gratias agendas pro beneficiis acceptis, tum ad offerendum ei sanctissimum sacrificium. Haec ergo loca dupliciter Deo dicari possunt. 1. autoritate Pontificis. 2. autoritate priuata. Si solum priuata autoritate dicata sint, vt sunt priuata oratoria, & capellæ, in quibus ex licentia Episcopi missa celebratur: non vocantur absolutè loca sacra. Haec enim dedicationem publicam, & perpetuam exposulant: iuxta *tum in leg. in tantum, ff. de rerum diuis.* ibi sacra res sunt, quæ publicè consecratae sunt. Si autem autoritate Episcopi dedicantur, tametsi consecrata, neque benedicta sint, loca sacra nuncupari debent. Quando autem consecrata, aut benedicta sunt, tunc propriissimè templa, & Ecclesiae nuncupantur. De eorum ergo reuerentia, & cultu in praesenti agendum est. Et in primis supponendum est nullum cultum positium directè locis sacris deberi: quia ex vi consecrationis, & deputationis horum locorum, solum habent illa loca esse specialiter deputata, vt in eis orationes fundantur, & sacrificium offeratur, si aliquando offerendum est; non tamen habent, vt de facto ibi offeratur. Sed poteris ab his omnibus abstinere, nisi ex aliquo speciali praeepto ratione tui muneris teneatis. Ergo nullus cultus positiuus his locis sacris debetur. Nam si aliquis esset, vel esset sacrificium, vel oratio. Quocirca totus cultus debitus his locis negatiuus est, non positiuus consistens in negatione omnis actionis iniuriolæ. At quia hæ actiones variae sunt. De illis in se sequentibus est agendum.

DISPUTATIO I.

De reuerentia debita locis sacris, & eorum
immunitate.

PUNCTVM I.

An sint contra reuerentiam debitam loco sacro
omnes actiones, quibus ipse polluitur,
& quæ hæ sint.

- 1 Enumerantur actiones, quibus Ecclesia polluitur.
- 2 Duo requiruntur ad Ecclesie pollutionem. Primò, vt supra dicta actiones in Ecclesia fiant. Secundo, vt fiant publicè, & quid nomine Ecclesie intelligatur.
- 3 Actiones quibus Ecclesia polluitur, si occultè fiant, aliquibus placet sacrilegia non esse.

- 4 Probabiliter est sacrilegia esse.
- 5 Fit satis rationi dubitandi, n. 3. adducta.
- 6 Omnes actiones, quibus locus sacer polluitur, iure ipso natura videntur sacrilegia esse posita loci sacri sanctitate.
- 7 Probabiliter est nullum peccatum in Ecclesia commissum habere speciem sacrilegij seculi iure positio, nisi illud peccatum, quo locus sacer contemnitur, & profanatur.
- 8 Satisfit, rationibus n. 6. adductis.

1. **T**RACT. de sacrificio Missæ, cap. 5. §. 1. enumerantur actiones, quibus Ecclesia polluitur. Hæ, inquam, sunt. Primò homicidium, cap. *proposuisi, de consecrat. Eccles.* Secundò iniuriolus vulneris grauis, & iniuriolus. cap. *uni. de consecrat. Eccles.* in 6. & cap. *si motum de consecrat. dist. 1. Suarez. disp. 81. sect. 4. & lib. 3. de relig. t. 1. cap. 2. num. 3.* Aduerte iniuriam percutiionem, vulnerationem, mutilationem, si contingant absque sanguinis effusione sacrilegia esse; quia sunt contra Ecclesie immunitatem. At Ecclesiam purificatione non indigere, nisi sanguis in magna quantitate effundatur, aut vulnus lethale sit, pluribus firmat Fagund. 2. p. de *precept. Eccles. lib. 4. cap. 4. num. 14. & 16.* Secundò. Aduerte alapam, etiam si grauis sit iniuria

iniuria, quia tamen non est inflicto vulneris non pollere Ecclesiam. Suar. *dist. 1. sect. 4.* Item neque percussione narium, etiam si multus sanguis effluat; quia non est gravis percussio; neque insignis iniuria, & ex naribus facilis copia sanguis effluit. Eman. Sa. verbo *Ecclesia. num. 13.* Fagund. 2. p. de *precept. Eccles. lib. 4. cap. 4. num. 18.* Tertio. Polluit Ecclesiam index, si reum in Ecclesia suspendit; quia est actio nimis iniuriola loco sacro. Nauarr. *cum alijs. cap. 25. num. 85. Et cap. 27. num. 250.* Fagund. *supra. num. 17.* Quarto. Polluitur Ecclesia per effusionem feminis mortaliter peccaminosa. *cap. vnico. de consecrat. Eccles. in 6. cap. Ecclesia. de consecrat. dist. 1. cap. significasti. de Adulter. cap. si motum. de consecrat. dist. 1.* Dubitant tamen Doctores, an per copulam coniugalem polluitur? Affirmant plures polui. Quia ratione loci facti est peccatum sacrilegij. Sic Plaudan. *4. dist. 18. art. 4. Et dist. 31. quest. 3. art. 2.* Antonin. 3. p. tit. 1. cap. 20. §. 3. Caiet. in *summa. verbo matrimonium. cap. vlt. At illa verbo debetur. num. 6.* Tolet. *lib. 5. c. 8. num. 14.* Grassi *decis. cap. 48. num. 26.* Valen. *4. dist. 10. gener. quest. 6. p. 2. §. 7.* Alij contra negant polui; quia talis copula illicita non est, siue fiat cum necessitate, siue absque illa; sic *Glossa in cap. Ecclesia. verbo semine. de consecrat. dist. 1. Valq. 1. 2. dist. 98. num. 6.* Eman. Sa. verbo *Ecclesia. num. 14.* Basil. de Leon. *alios referens lib. 10. de matr. cap. 10. num. 13.* Mouentur, quia feminis effusio non potest Ecclesiam pollueri, nisi sit sacrilega, & peccaminosa. At copula maritalis non est sacrilega, & peccaminosa, etiam si absque necessitate fiat. Ergo non polluit Ecclesiam. Minorem probo, quia non est sacrilegia iure naturali, vel diuino, vt de se constat, neque etiam iure positio, nulli enim talis culpa prohibetur seculo scandalo. Nam *textus*, qui adducuntur id non probant. Adducitur enim *textus in c. significasti de Adulteris*, qui de copula clerici cum alterius vxore loquitur. *c. Ecclesia. dist. 68. Et de consecrat. dist. 1. Et cap. fin. de consecrat. Eccles. solum dicitur maculari vii, vel foemina pollutione*, quod verbum copulam maritalem non significat, Ergo. Neque ex iure positio, nec naturali est sacrilega copula maritalis. Ergo non polluit Ecclesiam. Mihi tamen placet media via procedere? si enim copula necessaria sit alteri coniugum ad vitandum periculum incontinentiae, eo quod diu cogatur in Ecclesia habitare, non erit sacrilega, neque per illam polluetur Ecclesia. Secus si ad hunc finem necessaria non sit. Priorem partem probo; quia non est credendum velle Ecclesiam coniugem sic periclitantem suis legibus obligare: esset enim nimis dura obligatio, & periculo peccandi exposita. Secundam partem probo; quia seclusa hac necessitate iure naturali videtur prohibita talis copula in illo loco; est enim illius loci graue vilipendium eo ad actum ita materialiter turpem, sine necessitate vti; ac proinde cum Pontifex dicit feminis effusione polui Ecclesiam, subintelligit de illicito iure naturae, aut certe illam illicitam suo precepto constituit: sic *Sayrus. lib. 5. de censuris. cap. 16. num. 19.* Azor. 1. p. lib. 10. cap. 26. quest. 15. Et 3. lib. 31. cap. 31. quest. 3. Suar. 1. de relig. lib. 3. cap. 8. num. 3. *Agid. de sacr. m. quest. 83. art. 3. dub. 1. num. 231.* Sanch. *dist. 15. num. 7. Et 12. ubi plures refert.* Quinto. Violatur Ecclesia, si sepeliatur in ea excommunicatus denunciatus, aut clerici manifestus percursor: quia hoc post Concilium Constantiense vitare tenemur, *cap. consuluit. de consecrat. Ecclesia. Sexto.* Si specialiter in ea infidelis, sub quo comprehendit pietum nondum baptizatum, *cap. Ecclesia. 1. Et 2. de consecrat. dist. 1.* Dicitur autem his actionibus Ecclesiam polui, quia illis actionibus redditur Ecclesia ita maculata, vt sine noua consecratione, aut benedictione apta non sit, vt in ea diuina celebrentur.

2 Duo tamen ad hunc effectum requiruntur. Primò, vt haec actiones fiant in Ecclesia consecrata, seu ab Episcopo benedicta, & non extra; sic multis relatis Sanch. *lib. 9. de matr. dist. 15. num. 24.* Basil. de Leon. *lib. 10. de matr. cap. 10. num. 3.* Suar. *tom. 3. de Euchar. dist. 81. sect. 4.* Nominè Ecclesiae ad hunc effectum intelligit solum illud spatium, quod est à pavimento Ecclesiae vsque ad rectum, & à summa ara vsque ad parietem oppositum: sic Sanch. *num. 25.* Basil. *num. 3.* Quapropter si aliqua ex his actionibus fiant supra Ecclesiam rectum, vel infra pavementum Ecclesiae, diuinis officiis, aut fidelium sepulturae non deputatum, non dicitur fieri in loco sacro. Idem est, si extra limen Ecclesiae fiat; quia limen est terminus loci sacri, aut iurium profani. Similiter si in turri; vbi cymbala pulsantur, aut in sacristia, aut in cellulis Ecclesiae adherentibus; quia haec non dicuntur locus sacri ad hunc effectum; vt potè quae cum Ecclesia vnium corpus non componunt. Idem existimat dicendum Basil. de Leon. *cap. 10. num. 3.* de cellulis, in quibus multorum confessiones audiuntur, non solum ea parte, qua confessorius addit, sed etiam ex illa parte, qua foeminae ingreditur, quia non videntur cum Ecclesia vnium corpus constitutae, sed quasi ab ea separari. Idem dicit de cellulis, seu tribuis, ex quibus principes sacrum audiunt. Sed certe si intra parietes Ecclesiae, & concauum illius omnes haec cellulae insint, vt ferè semper insint, communis, & vera sententia docet loca sacra esse, & delicta ibidem commissa Ecclesiam pollueri. Sanch. *dist. 15. num. 32.* Dixi, consecrata, seu benedicta, quia sic

regulariter sunt omnes Ecclesiae. Verum si contingat esse aliquam Ecclesiam alicuius monasterij, vel hospitalis, neque ab Episcopo consecrata, aut benedicta, sit tamen sit ab ipso ad publice diuina celebranda deputata, locus sacri est; quia haec autoritaria deputatio benedictioni aequalat. Sic Azor. *tom. 3. lib. 5. cap. 31. quest. 4.* Basil. de Leon. *lib. 10. cap. 10. num. 5.* Sanch. *dist. 15. num. 89.* Item claustrum, cæmeterium, & qui liber alius locus diuinis officiis vel sepeliendis defunctis ab Episcopo deputatus, sub nomine loci sacri comprehenditur. Sanch. *dist. 15. num. 40.* Et *seqq.* Basil. *num. 6. Et communis.* Secundo. Ad pollendam Ecclesiam taliterque, quod reconciliatione indigeat, debent supradictae actiones publice fieri, vel per confessionem rei in iudicio, vel per euidentiam facti. Scilicet ergo tali publicatione non manet locus pollutus; colligitur ex *cap. significasti. de Adulter.* & tradit. Nauarr. *cap. 27. num. 251.* Suar. *dist. 81. sect. 4. §. secundo dubitari soler.* Basil. *lib. 10. c. 20. in fine.* Fagund. 2. p. de *precept. lib. 4. c. 4. num. 24.* & alij apud ipsos. Ratio est manifesta; quia benedictio, & consecratio Ecclesiae publica est, publico ergo delicto tolli debet.

3 Hinc ergo oritur grauis dubitatio. An haec actiones, quibus Ecclesia polluitur sint sacrilegia, si occulte fiant? Ratio dubitandi est, quia in tantum videtur sacrilegia esse, in quantum ipsi Ecclesia polluitur. Sed non polluitur Ecclesia, nisi publice sint. Ergo cessante hac publicitate, nullum est sacrilegium, & ita docet expressè Grassi *decis. 1. p. cap. 48. num. 26.* *Agid. de Coninch. de Sacram. quest. 83. art. 3. Sub. 1. num. 230.* Ab. Valq. 1. 2. *dist. 98. num. 6.* Basil. de Leon. *lib. 10. de matr. cap. 10. num. 5.* Tolet. *lib. 5. sum. cap. 8. & alij.*

4 Mihi tamen omnino dicendum videtur esse sacrilegia, tamen occulte fiant, sic Nauarr. *sum. c. 16. num. 32. vers. 4.* Thom. Sanch. *plures referens lib. 9. dist. 1. §. num. 11.* Suar. 1. de *relig. lib. 3. cap. 2. num. 7.* Ratio est, quia manere Ecclesiam pollutam effectum est sacrilegij, & quasi poena illius. Ergo non potest esse sacrilegium per ordinem ad illam poenam. Et confirmo, si ob illas actiones Ecclesia interdiceretur, illae actiones peccata, & sacrilegia non essent, qui causant interdictionem, sed potius causant interdictionem, quia sacrilegia sunt. Ergo prius sacrilegium praesupponitur. Deinde si sacrilegium non est, nisi quatenus de facto Ecclesia illis actionibus polluitur, effectus sapè polui Ecclesiam abque sacrilegio. Ponamus namque te commisisse homicidium occultè in Ecclesia, postea vero illud confessus fuisti in iudicio. Inquiri quando illud homicidium habet rationem sacrilegij? Nam cum commissum est, tunc non habet; quia non polluit Ecclesiam quando facta est in iudicio illius confessio; tunc non committitur, & tamen tunc polluitur Ecclesia. Ergo polluitur Ecclesia abque sacrilegio. Quapropter dicendum est illas actiones sacrilegia esse, & Ecclesiam pollueri in habitu, vt tamen in actu maneat polluta, debent illae actiones manifestari; imò secundum probabilem sententiam debet sententia declaratoria criminis accedere.

5 Ad rationem dubitandi nego esse sacrilegia, quatenus per ipsas Ecclesias polluitur; sed quia in honorem, & reuerentiam loci sacri prohibitae sunt. Quòd si vrgeret, nullibi inuenitur talis prohibitio. Nam *textus loquentes de hac Ecclesiae pollutione non prohibent actiones, sed effectum pollutionis declarant, & necessitatem reconciliationis indicant. cap. sum. de consecrat. Ecclesia. Et cap. vnico. eodem tit. in 6.* Respondet indirectè talem prohibitionem supponi, sicut & iam supponitur in illis textibus Ecclesiam polui, & statuit reconciliationem esse; sicut enim in illis textibus non expressè ponitur hic effectus pollutionis, sed supponitur antiquitus esse impositum, ita supponitur prohibitionem illarum actionum factam esse.

6 Sed inquires. An haec actiones, quibus Ecclesia polluitur sint sacrilegia; quia prohibitae sunt per Ecclesiam in cultum, & reuerentiam loci sacri; vel quia ex natura rei iniuriolae sunt loco sacro, supposita eius sanctitate?

Et quidem aliquae sunt actiones, quibus Ecclesia polluitur, quae seclusa lege positua prohibent, nullum esse peccatum illas in templo fieri. Haec sunt sepelire excommunicatum, vel paganos; possent enim titulo misericordiae illa cadavera in loco sacro sepeliri abque peccato, sicuti abque peccato sepelitur interdictus, vel suspensus, vel occultus peccator, vel excommunicatus non denunciatus, Suar. 1. de *relig. libro tertio capite secundo ad num. 10.* Quapropter de homicidio, vulnere, effusioneque feminis, est difficulus. An haec actiones sint sacrilegia independentes ab Ecclesiae prohibitione? Ratio difficultatis est. Quia seclusa prohibitione Ecclesiae, atrenta solum sanctitate loci sacri indecentissimum est in templo coniugalem coitum habere sine necessitate eonerate. Ergo haec indecentia ex sanctitate loci sacri prouenit. Ergo est sacrilegium. Ergo à fortiori est sacrilegium; valueratio, homicidium, feminis humani illiicia effusio. Item valibus diuino cultui dicatis vti ad profanos vsus sacrilegium est, seclusa omni Ecclesiae prohibitione, quod non leuiter colligitur ex illo. Dan. 5. vbi Balthasar punitus fuit ob hanc sacrarum vasorum profanationem. Ergo à fortiori est sacrilegium vti loco sacro

facto ad usus turpes, & inhonestos. Deinde Paulus 2. Corinth. 11. reprehendit eos, qui in templo manducabant & bibebant communi, & ordinario modo, nihil discernentes inter locum sacrum, & profanum. Ergo à fortiori reprehendendi sunt, si ibidem luxuriantur, fucantur, maledicunt. &c. Denique Christus Dominus vendentes columbas è templo eiecit, & vituperat illius profanatores. Ergo à fortiori eiecit, si ibi peierantes, murmurantes, luxuriantes offendisset. Ergo seclusa omni lege positiva omnes hæc actiones sacrilegia sunt, & ita tenet relaxus Sylvest. verbo concessio. 1. quest. 10. Corduba in sum. q. 190. Med. Cod. de consil. quest. de circumstantiis loci sacri, suar. c. 1. de relig. cap. 7. à num. 6. Subdit tamen hanc malitiam sacrilegij conuenit omnibus peccatis externis commissis in loco sacro, non interis; quia interna peccata non videntur inferre iniuriam loco sacro, vt pote intencibilia. Additque non omnia peccata externa, est mortalia sint, mortalia esse in ratione sacrilegij, sed illa tantum quæ specialem deformitatem cum illo loco habent. Quæ autem hæc sint prud. nis arbitrio relinquunt; dicitque esse optimum signum ad discernendum esse graue sacrilegium, quando graue scandalum generatur. Secus è contra.

7 Nihilominus seculo iure positiuo credo probabilius nullum peccatum in Ecclesia commissum habere specialem malitiam sacrilegij, nisi solum illud peccatum, quo locus sacer conuenitur, & profanatur. Ita Caiet. 2. 2. q. 99. ad 5. dub. voto lib. 2. de iust. quest. 4. art. 4. Nauarr. in sum. cap. 6. num. 11. Et in cap. consideret. de penit. dist. 5. in princ. num. 9. Et seq. Sanch. lib. 9. de mar. dist. 5. num. 4. Et 5. Bafil. de Leon. lib. 10. cap. 10. num. 9. Valq. 1. 2. dist. 98. num. 4. Et seq. Ioann. Gutier. lib. 1. can. quest. cap. 31. num. 35. Valen. 2. 2. dist. gener. quest. 15. p. 1. S. praterea Incl. Azor. 1. 3. lib. 3. cap. 3. 1. quest. 3. & alij. Mouer. primò; Quia seculo iure positiuo in tantum peccata in Ecclesia commissa possent esse sacrilegia, quatenus eius consecrationi & benedictioni opponuntur. Sed nullum peccatum ex iure nature seclusa lege positiuo opponitur consecrationi, aut benedictioni; si quidem nullum est, quod consecrationem aut benedictionem tollat seclusa lege positiuo id statuentem. Ergo nullum est peccatum sacrilegij. Dices opponi sim consecrationis, tamen consecrationem non tollit; cum enim Ecclesia consecrata sit ad Deum laudandum, & honorandum, si ibi dem illum inhonoras, te opponis fini per consecrationem intento. Sed contra, quia inde non inferitur esse speciale sacrilegium. Tum quia laudare Deum in Ecclesia non est speciale præceptum. Et dato esse speciale præceptum, non est speciale præceptum laudandi Deum toto die. Item non videtur speciale præceptum ex consecratione loci, illum non offendendi. Sicut etiam si dies festi instituti sint ad Deum laudandum, & honorandum, non est speciale præceptum contra festorum obseruationem si Deum aliquo peccato offendas. Aliàs omnia peccata die festo commissa speciale habent malitiam sacrilegij, quia opponuntur fini intento in obseruatione festorum, quod est contra communem sententiam. Ergo peccata commissa in Ecclesia, esto sint contra finem per consecrationem intentum, sacrilegia non erunt. Ad rationem enim sacrilegij debebant esse specialiter ob reuerentiam illius loci facti prohibita. Secundo, & præcipue, quia si seclusa lege positiuo, scilicet, & sanguinis effusio sacrilegium constituit, ob inbecillitiam quam in locum sacrum continere videtur, etiam tactus impudici, muturatio, testimonium falsum, alape inlicitio, & cetera omnia peccata sacrilegia debent esse. At in communiori, & ferè omnium sententia hoc generaliter non admittitur. Ergo non est admittendum sacrilegium in illis peccatis pollutentibus Ecclesiam, seclusa lege positiuo. Quod si concedas omnia illa peccata sacrilegia esse, at non esse in ratione sacrilegij mortalia; quia non videntur grauem iniuriam loci sacri continere; difficilimum est determinare quæ grauem irreuerentiam contineant, quæ non. Cum ergo materia præcepti debet liquida esse, & clara, efficitur sanè sola illa peccata sacrilegia esse, quæ specialem contemptum loci sacri important, quæque speciali præcepto positiuo ob reuerentiam loci sacri prohibita sunt. Neque obinde sit qualibet peccata facta in loco sacro non habere aliquam maiorem grauitatem. Habent equidem; sed intra eandem speciem, vt dixit Caiet. statim referendus, sicuti peccata commissa die festo grauiora sunt commissis die feriato, non tamen mutant speciem necessario confrendam, sic Caiet. 1. 2. q. 7. Et 2. 2. quest. 99. ad 1. dub. Scotus lib. 2. quest. 4. art. 4. §. sed air. Victor. in sum. quest. 196. Angles in floribus quest. 9. in difficultate. An locus sacri in quolibet peccato speciem mutat. Nauarr. in sum. cap. 6. num. 11. Et in cap. consideret. de penitent. dist. 5. in princ. num. 19. Et seq. Tab. Valq. 1. 2. dist. 98. à num. 4. Et seq. Ioann. Gutier. lib. 1. canon. quest. cap. 31. num. 35. Bafil. de Leon. lib. 10. de mar. cap. 10. num. 9. Sanch. lib. 9. dist. 15. num. 4. Et 5. Valen. 2. 2. dist. 6. generalis. quest. 15. p. 1. vers. praterea ad eandem speciem. Fagundez 2. p. de præcept. Eccles. lib. 4. cap. 4. num. 10.

8 Neque obstant argumenta pro priore sententia posita. Ad primum respondet Bafil. de Leon. num. 10. actum conjugalem sine necessitate, & exonerare ventrem gratia leuandæ naturæ, non esse sacrilegium, quamuis fiat in loco sacro, præsumi tamen esse, sicuti præsumetur hæreticus, qui in imaginem

spueret, quamuis reuera possit esse sine hæresi. Sed mihi videtur affirmandum vtramque actionem sacrilegium esse; quia locum sacrum vili pendis; si quidem eum, ac si esset vile cubiculum, & bestiarum stabulum, pertractas; si enim pedibus imaginem conculcares, nemini esse potest dubium te graue sacrilegium committere; quia irreuerenter, & turpiter sancta pertractas, sic de loco sacro dicendum videretur. Neque inde fit ad alia peccata muturatio, blasphemiar, testimonij falsi, esse doctrinam extendendam; quia hæc non videntur locum sacrum irreuerenter pertractare. Non enim assumitur locus sacer, vt medium ad illas exercendas, sicuti assumitur in actionibus turpibus, & inhonestis. Et idem videtur dicendum de coniuuantibus in templo, & mercaturam exercentibus ex proposito, esse quidem actiones locum sacrum contempnentis, vel saltem sic præsumi; eaque de causa à templo expelluntur.

PUNCTUM II.

An furtum in loco sacro sit contra reuerentiam illi debitam, & quæ pœna furantibus sit imposita.

- 1 Tripliciter furtum contingit.
- 2 Alter ius civile, alter ius canonicum de furantibus in loco sacro loquuntur, sed iuri canonico standum est.
- 3 Probabilius est sacrilegium esse, si non sacrum de sacro surripitur, tamen si ibi depositum non sit.
- 4 Nullus sacrilegus fur excommunicationem contrahit, nisi simul Ecclesiam offingat.
- 5 Si cum furto sacrilegum mixta sit effraçtio Ecclesie, excommunicatione incurritur.
- 6 Pœna ferenda arbitrio iudicis relinquitur, quod arbitrium usque ad pœnam mortis extendi potest.

1 **T**ripliciter furtum contingere potest. Primò, si sacrum de loco sacro furis. Secundo, si sacrum de non sacro. Tertio, si non sacrum de sacro. In præsentem non est sermo quando sacrum de loco non sacro furaris, quia huiusmodi furtum non est contra reuerentiam debitam loco sacro. Solum de primo, & tertio, agendum est.

2 Quia in re aliter ius civile, quàm canonicum procedit. Nam ius civile solum admittit sacrilegij actionem, quando sacrum de loco sacro furaris leg. Dim. vers. §. ad leg. 1ul. secularis ubi inquit Imperator. Res Priuatorum si in adem sacrum depositæ surreptæ fuerint, furti actionem, non sacrilegij esse; & tradunt ferè omnes Doctores, vt videre est in Iulio Claro in præf. v. sa. v. legium, num. 1. Decian. tract. crim. lib. 6. cap. 15. n. 6. Cardin. Tufchus præf. verbo sacrilegium, concl. 6. num. 2. Farinac. de furto, quest. 172. num. 5. Dixi ius civile non admittere sacrilegij actionem, sed furti, quia ius civile non determinat, an sit peccatum sacrilegij; quia ad ipsum non spectat peccatorij species definitio; solum enim definit, an sit sacrilegus, vel vt furtum puniendus sit; sic notauit Suar. 1. 1. de relig. c. 5. n. 2.

Ius verò canonicum (cui in hac parte standum est) sacrilegium affirmat esse, non solum si sacrum de loco sacro furis, sed etiam si non sacrum de sacro. Habetur exp. quisquis 179. 4. ubi sacrilegium committitur auferendo sacrum de sacro, vel non sacrum de sacro, aut sacrum de non sacro, Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 389. à num. 10. Cardin. Tufchus, Decian. & Farinac. supra. Et aij innum. et ab ijs relati.

3 Limitant autem aliqui Doctores Theologi hanc doctrinam, vt intelligatur de non sacro in loco sacro deposito, aut Ecclesie in custodiam tradito. Secus verò si accidentaliter ibi existit. Sic Viscona in sum. quest. 196. Fagundez de præcept. Eccles. 2. p. lib. 4. cap. 4. num. 9. circa finem. Probabile reputat Eiman. Suar. verbo sacrilegium. Azor. 1. p. lib. 2. cap. 27. quest. 6. Lessius de iust. lib. 2. cap. 45. dub. 3. num. 14. Et quid in quando non sacrum loco sacro custodiendum committitur, res est certa. Tum ob supradictum textum quisquis, qui saltem in hac significatione verificari debet. Tum quia ea quæ Ecclesie custodienda traduntur, Ecclesie sunt, & aliquo modo sacra; ipsaque Ecclesie, vel potius Deo, qui ibidem præest, in sui tutelam suscipit. Fit ergo irreuerentia Ecclesie, & Deo, si ab eius potestate sibi commissum cripias. Quod si non Ecclesie sit traditum, sed causa ibi existat, non videtur specialis irreuerentia loco sacro fieri, potius quàm in aliis peccatis. Cæterum, probabilius confecto cum nuper dictis, reliquisque Doctotibus, sacrilegium committi fortipiendo quamcuoque rem, sine in custodiam traditam Ecclesie, siue non. Quia textus in e. quisquis absolute determinat sacrilegium esse, si non sacrum de sacro furis, neque limitat ad non sacrum depositum, & in custodiam traditum. Ergo neque nos limitare debemus; cum hæc limitatio non augeat honorem loci sacri, sed potius diminuat. Item ipse textus expresse videtur loqui de re in Ecclesia existente, etiam si ibi deposita non sit. Inquit enim. Si qui deposita, vel alia quælibet exinde abstuluerint velut sacrilegi canonice sententia subiacent.

